

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Variarvm Lectionvm Libri Dvo Theodori Canteri
Vltraiectini**

Canter, Dirk

Antverpiæ, M. D. LXXIII.

Epitheton Dionysij apud Orpheum in Hymnis emendatum. Cap. 26.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70886)

Ant. Muen
varia Lecti
LIII
25

mus. Idem itaque Plutarchus in libro qui inscribitur
tur ei πρεσβυτέρω πολιτύτεον, sic inquit: αὐτῶν μὲν οἷς
αὐτῶν μὲν οἷς τῶνδε καὶ ἀβέβαιον καὶ μεμνημένον τῶν
μοῦ τὸ γὰρ γαλίζον ἔχουσιν. αἱ δὲ ὅπῃ τοῖς καλοῦσι
ροι, οἷον δημεργὸς ὁ πολιτευόμενος ὀρθοῦς ἐστίν.
Εὐριπίδου χευσταῖς πέρυξι, ἀλλὰ τοῖς Πλατωνικοῖς
ἐκείνοις καὶ νεωτέροις πέρυξι ὅμοια τῶν ψυχρῶν
γέδος καὶ φρονήμα μὲν γήθοις λαμβάνεσθαι ἀπο
εουσιν. *Locus hic Euripidis ad quem alludit Plu
tarchus, non quidem legitur in ipso Euripide, sed
ex ipso apud Clementem libro 4. Stromatum citatus
inueni, hoc modo: ὁ μὲν οὐδ' Εὐριπίδης, χευσταῖς
μοι πέρυγες πρὸς νότω, φησὶ, καὶ τὰ σερπύλλων ἰσχυ
τα πένδρα ἀρμόζει, βάσσομαίτ' εἰς αἰθέρα πρὸς
ἀέρθεις, ζῶνι πρὸς μίξων. Hæc ille.*

Epitheton Dionysij apud Orpheum in Hymnis emendatum.

CAP. XXVI.

ORPHEVS in Hymno Πρωτογόνοῦ μα in scripto, inquit:

Πρωτογόνον καλέω διφυῆ, μέλαν, αἰθερῶν παλαιῶν
Ὠογυῆ, χευσταῖσιν ἀγαλλόμενον πέρυγας,
Ταυροβόαν, χέουσιν μακάρων, θηήθητ' ἀνθρώπων.

Ὅτε πολύμνησόν πολυόργιον ἔρρηκε παλαιῶν.
In cuius Hymni quarto versu quod legitur ἔρρηκε παλαιῶν, à multis viris doctissimis in dubium vocatur. Franciscus enim Portus Cretensis vir doctus

omnes doctissimus, pro Ὀρπηκῆ παιᾶν, reponendum
 putat, Ὀρπηκῆ παιᾶν. cuius lectio mihi plurimum
 placet. Similiter & Iosephus Scaliger Iulij Caesaris
 F. ut ex aliorum relatu cognoui, legendum existi-
 mat Ὀρπηκῆ ἐπ' αἰᾶν. nec malè ille, quamvis prior
 lectio mihi magis placeat. Et licet ab his summis &
 primarijs viris dissentire propè religio sit, tamè si et
 mihi tertio loco post tantos viros hic diuinare con-
 cederetur, libenter, legerim vno vocabulo ἡερκε-
 παῖος, vel ἡερκεπαῖαν. Ne quis autem hoc voca-
 bulum sine epitheton tanquam nouum & inaudi-
 tum rejiciat respuatq;, multa auctorum testimonia
 in medium proferam, quibus hoc vocabulum mini-
 mè esse nouum & inauditum, imò contrà antiquis
 Græcis & ipsi Orpheo fuisse vsitatissimum, non so-
 lum demonstrare conabor, sed, ut spero, facile etiam
 peruincam. Primum itaque ἡερκεπαῖος, teste Pha-
 norino & Hesychio, ὁ δῖος Ὀρπηκῆς appellatur, ubi tamè
 malè legitur ἡερκεπαῖος. facile enim αἰ in an muta-
 tur. Suidas ἡερκεπαῖος legit, & exponit ὄνομα
 κλέρον. Præterea Proclus in Timeum Platonis sic
 inquit: Πάλα γὰρ ὁ θεολόγος ἐν γὰρ τῷ φάνητι τῆς δι-
 μιουργικῆς αἰτίας ἀνύμνησι. ἐκεῖ γὰρ ἦν τε καὶ ὡροφῆν
 ὡσπερ ἔφη καὶ αὐτὸς, βερόμιος τε μέγας, καὶ ζῶς
 ὁ ἀναλόπιος. ἵνα δὴ τῆς διττῆς διμουργίας ἔχη τὰς
 αἰεὶ πηγὰς. καὶ ἐν τῷ διττῷ ὡραδφγματικῷ.
 μῆτις γὰρ αὐτὴ καὶ ἕτος ἔστιν ὡς φησι.
 καὶ μῆτις ὡροφῆτος γλυέτωρ καὶ ἔσος πολυτεπιῆς.

Αὐτὸς

Αὐτὸς τὲ ὁ Διόνυσος καὶ Φάνης καὶ ἡμεταίως, καὶ
 χῶς ὀνομάζετο. Idem Proclus adducit ὅτι
 Orphei versum: Θῆλυς ἔχρητο κρητὸν ἐπὶ
 ἤρυκε τ' ἑσθῆς, φησὶν ὁ θεολόγος. ubi tamen legitur
 non αὐβίτο ἡμεταίως. Et alio loco ex
 Orphico:

Ὡς τότε πρὸ ζῳογόνου, χαρὸν μένος ἡμεταίως
 τῶν πάντων δὲ δέμας εἶχεν ἐνὶ γαστέρι
 Μίξε δ' οἷς μελέεσσιν, θεῶν δυνάμιν τε καὶ αἰῶνα

τοῦ μέγα σέω τῶν ὄντων, διὸς πάλιν ἐστὶν ἐπιπέδον
 Idem Proclus alio loco: Πρῶτος γὰρ ὁ Φάνης, καὶ
 σιδυάζῃ τὸ σπίντερον, καὶ πρῶτος βασιλεὺς
 κλυτὸς ἡμεταίως. Suidas etiam in dictionariis
 huius epitheti sic meminit: Ἐξ τῶν Ὀρφεῶν
 εἰσληθέντι ὁ Φάνης, αἰδοῖον ἔχων πρὸ τῶν
 ἑλκῶν ἔσθρον τ' ζωογόνου δυνάμειος, καὶ ὁ
 παῖς ἔσθρον, κατὰ πῖον τὰ πάντας τοὺς θεοὺς
 κερῶν. Necnon ὁ Nazianzenus in oratione
 contra Iulianum, cum inquit: ὅτι παῖς ὁ
 νης τε καὶ ὁ ἡμεταίως, καὶ ὁ πάντας κατὰ
 τοὺς ἄλλους, εἶτ' ἀναδιδούς θεοὺς, ἵνα ἴδωμεν
 ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Ad quem locum Nonnus
 Phanete ὁ Ericapao agens sic inquit: In Orphi
 poematis haec duo simul cum multis aliis induci
 tur, ex quibus Phanctem inducit penem retro
 nates habentem, aiunt ὅτι, eum viuisicæ facultatis
 fidem atque antistitem esse. Consimili modo Ericapao
 peum alij cuiusdam facultati praesse narrant.

Ant. Mur.
 varia Lecta
 LII
 28

autem de eo, qui Deos omnes deuorabat, loquitur, non Ericapum intelligit, sed Saturnum. Hic enim filios duos quos procrearat, deuorasse, ac deuoratos edidisse dicitur. Nam cum Iouis loco saxum deuorasset, subsidente saxo cunctos enomuit. Similiter & Elias Cretensis in 6. Nazianzeni oratione, qua est de Spiritu sancto, huius rei sic meminit: Phanes quinam sint, paucis exceptis, multos ignorare uolitor. Est autem unus tantum, tametsi hic numero multitudinis offeratur. Et una cum Dijs ceteris etiam Phanes hic in poematis Orphicis producit, circa nates membrum habes. Ibidem & Ericapum fit mentio. Ac Phanes quidem praesse facultati procreatrici dicitur. Ericapus autem alteri cuidam. Dijs prorsus & peregrini & irridendi. Hoc ipso epitheto utitur etiam Orpheus in alio quodam Hymno, ubi inquit:

Ὀρχιοι ἀρρήτων, ξιφύες, κρύφιον διδὸς ἔργος,
Προτογόνῳ ἠελικπαῖε, θεῶν πάτερ ἦδ' ἐκαί μ' ἐ.

THEO-